

NORGES BONDELAG

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Toril Wikesland

Vår dato
15.01.2018
Deres dato

Vår referanse
17/00731-4
Deres referanse

Høringssvar om forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Det vises til høringsbrev av 5.10.17 om forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven. I høringen er forslagene oppsummert til:

- Vannforvaltningsplanene skal ikke vedtas som regionale planer etter plan – og bygningsloven.
- Fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndighet, skal ikke lenger ha noen formell rolle i dette arbeidet
- Utvalgte fylkesmenn skal få ansvaret for å koordinere det forberedende regionale arbeidet
- Miljødirektoratet skal i samråd med berørte direktorater utarbeide og sørge for høring av oppdaterte vannforvaltningsplaner og oversende tilrådning til Klima - og miljødepartementet
- Naturmangfoldloven erstatter plan – og bygningsloven som en av hjemmelslovene for vannforskriften

Det er positivt at vannforskriften gjennomgås og evalueres men Norges Bondelag mener at dette forslaget ikke sikrer helt nødvendig regionalt og lokalt eierskap til vannforvaltningsarbeidet. Det sikrer ikke tilstrekkelig involvering for berørte aktører og sektorer. Konsekvensene av at all formell behandling skal foretas av Klima og - miljødepartementet etter tilrådning fra berørte direktorater og kun med innspill fra regionalt nivå, er uavklarte. Dagens forvaltningsregime med noen justeringer av praktisering av regimet, vil på en bedre måte ivareta departementets behov. Norges Bondelag støtter derfor ikke høringsforslaget.

Frakobling fra Plan – og bygningsloven (pbl) svekker måloppnåelsen

Med 11 fylkeskommuner som vannregionmyndighet og tilhørende vannregionutvalg samt vel 100 vannområder med tilhørende vannområdeutvalg, er det mange involverte aktører i vannforvaltningsarbeidet. Landbruksnæringen har vært og er involvert i de fleste. Landbrukets representanter i de mange vannområdeprosjektene har bidratt betydelig i dette

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Hollendergata 5
0190 OSLO
Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
22 05 45 00

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto:: 8101.05. 91392

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato
08.01.2018

Vår referanse
17/00731-4

nybrottsarbeidet. Det å sikre miljøutfordringene samtidig som matproduksjonen skal ivaretas, krever et godt et samspill med andre sektorer. Det har vært investert mye ressurser og mye positivt er oppnådd gjennom planene som nå foreligger.

Det er både utfordrende og nødvendig med en helhetlig politikk for alt som påvirker økologisk status på vann. Å frakoble dette arbeidet fra pbl vil bryte med intensjonen om at pbl skal sikre felles arenaer for ulike sektorer og interesser (NOU 2003:14, kap 2.1.1, NOU 2001:7, Ot.prp. 32 (2007-2008)). Ulike hensyn og interesser skal møtes, belyses gjennom kunnskapsinnhenting, avveies, avstemmes mot hverandre og prioriteres. I full åpenhet, sikret av lovens demokratiske åpenhets- og prosedyrekrav.

I høringsnotatet etterlyses det mulighet for å sikre enhetlige rapporteringer. Det er mulig med dagens organisering, men det krever tydelige instruksjoner og føringer i rett tid fra departementet. Med slike føringer i oppdraget til fylkeskommunene, kan enhetlig rapportering gjennomføres.

Notatet omtaler behovet for å sikre nasjonale interesser. Det er gjennom dagens system fullt mulig for departementet å sikre nasjonale interesser og ansvar med å følge opp EUs vanddirektiv. Systemet med regionale planer forutsetter at nasjonale myndigheter medvirker i regionale planprosesser nettopp for å sikre at nasjonale hensyn ivaretas. Myndighetene har også en viktig «sikkerhetsventil» i innsigelsesordningen.

I neste planperiode er det lagt opp til at det kun skal foretas mindre endringer av eksisterende planer. Dette tilsier en mindre omfattende og forenklet prosess enn for utarbeidelsen av de første planene. Ved å endre på ansvar og myndighetsforholdet nå, vil eierskapet, gjennomføringsevnen og viljen for vannforvaltningsplanene bli svekket. Å la fylkeskommunene få rullere planene sammen med vannområdene i det eksisterende regimet, vil være minst ressurskrevende og mest effektivt.

Norges Bondelag mener forslaget om frakobling fra plan og bygningsloven vil svekke måloppnåelsen. Endringen vil ikke sikre tilsvarende medvirkning og råderett for aktørene i vannområdene. For landbruksnæringen er det svært viktig å finne fram til og tilpasse tiltakene til regionale og lokale utfordringer. Vannforvaltningsarbeidet med dagens organisering har ført til verdifull informasjons-, erfarings- og kunnskapsdeling. Det har ført til utvikling av felles virkelighetsforståelse og problemforståelse lokalt. Dette er en viktig premiss for at vannforvaltningsarbeidet skal lykkes.

Utvalgte fylkesmenn får ansvar for å koordinere

«Utvalgte fylkesmenn skal få ansvaret for å koordinere det forberedende regionale arbeidet, mens Miljødirektoratet i samråd med øvrige berørte direktorater utarbeider og sørger for høring av oppdaterte vannforvaltningsplaner, og oversender tilråding til Klima- og miljødepartementet for endelig vedtak.»

I høringsnotatet understrekes det at Fylkesmannen som statens forlengede arm i fylkene har nødvendig miljøfaglig kunnskap, har ansvar for miljøovervåking/oppdatering av kunnskapsgrunnlaget og er ansvarlig myndighet for flere miljøvirkemidler osv. Det er ikke

Vår dato
08.01.2018

Vår referanse
17/00731-4

vurdert hvorvidt Fylkeskommunen kunne fortsatt å ivareta det regionale ansvaret som «regional vannkoordinator».

Notatet omtaler heller ikke fylkesmannens landbruksavdelinger. Disse forvalter store deler av virkemiddelapparatet som brukes for å oppnå det man ønsker knyttet til bærekraftig matproduksjon. Dersom forslaget likevel gjennomføres, må det legges inn føringer knyttet til at landbruksfaglige vurderinger og kunnskap hos de utvalgte fylkesmannsembetene, trekkes inn i arbeidet.

Norges Bondelag merker seg at det kun er miljøfaglige hensyn som fremheves ved argumentasjon for å legge arbeidet til fylkesmannen. Forslaget vil derfor svekket hensynet til matproduksjon i arbeidet med å avveie interessene mellom matproduksjon og vannforvaltning / miljøhensyn.

Videre skaper forslaget usikkerhet i det pågående vannforvaltningsarbeidet ettersom forslaget kommer før ekspertutvalget som vurderer nye oppgaver til fylkeskommunene, er ferdig med sitt arbeid. Konsekvenser av høringsforslaget bør sees i sammenheng med ekspertutvalgets arbeid.

Oppsummering

Vannressursene er felles ressurser og er ikke ett sektoransvar. De senere årene er det gjennomført flere evalueringsrapporter om vannforvaltningen i Norge. Disse peker på mulige forbedringspunkter innenfor eksisterende organisering. Høringsforslaget har ingen henvisninger til eller vurdering av disse punktene. I stedet foreslås en helt ny organisering og ansvarsfordeling. Det foreslås å splitte opp og jobbe innenfor en snevrere vannmiljøtankegang og gjennom naturmangfoldloven. Aktørenes eierskap, planleggingsmuligheter og spesielt kommunenes arealforvaltning og vann- og avløpspolitikk, svekkes. Vanndirektivet og vannforskriften understreker stor grad av deltakelse fra lokale og regionale myndigheter, samt bred deltakelse fra statlige sektormyndigheter og allmennheten.

Det er stor uvisshet knyttet til ansvars – og arbeidsoppgaver til de nye regionene. Det er derfor uheldig å endre på et forvaltningsregime som det etter Norges Bondelags erfaring, er lagt mye arbeid i og som har funnet en form som fungerer.

Norges Bondelag støtter ikke forslaget.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Arild Bustnes

Toril Wikesland